

[Undervisningsministeren]

loven om Statens Uddannelsesstøtte, som regeringen fremsætter i dag.

Som bekendt har det særligt været de kraftigt stigende gældsbyrder, som låntagerne efter uddannelsetidens ophør har måttet afvikle, der har givet anledning til bekymring.

I lyset af disse alvorlige perspektiver har undervisningsministeriet overvejet, hvilke muligheder der er for at forbedre de uddannelsessøgendes finansiering af leveomkostninger m.v. i uddannelsesstiden.

Regeringens forslag hertil kommer i to omgange. Først det nu fremsatte forslag til indførelse af statslån til delvis afløsning af de statsgaranterede studielån i pengeinstitutterne. Forslaget sigter på at gavne dem, der aktuelt er i gang med en uddannelse. Senere i denne folketingssamling vil jeg fremsætte forslag om indførelse af en gældssanering for dem, som har afsluttet eller afbrudt en uddannelse med store studiegældsbyrder. På grund af omfattende og komplicerede beregninger kan dette forslag ikke fremsættes samtidig med forslaget om indførelse af statslån. Det vil i øvrigt under ingen omstændigheder kunne få virkning fra 1. august 1982, da ordningen skal følge skatteåret.

Ifølge det hermed fremsatte forslag vil alle, som efter gældende lov opfylder betingelserne for at opnå stipendier, få tilbudt lavt forrentede statslån på 50 pct. af det tildelte stipendiebeløb. Lånebeløbet vil således være knyttet til de samme kriterier, som gælder for stipendier. Det vil, afhængigt af boligstatus, variere mellem 9.200 kr. og 5.600 kr. i ungdomsuddannelserne og mellem 7.500 kr. og 5.600 kr. i de videregående uddannelser.

Forslaget betyder, at uddannelsessøgende mellem 18 og 21 år, der opfylder trangskriterierne, praktisk taget vil kunne undgå at optage studielån i pengeinstitutterne, og at optagelsen af disse lån reduceres betydeligt for de 22-årige og derover, særligt for uddannelsessøgende i ungdomsuddannelserne.

Forslaget om indførelse af statslån er 1. etape i en trinvis udbygning af uddannelsesstøtten. Regeringen er opmærksom på, at forslaget til denne 1. etape ikke løser alle problemer vedrørende de uddannelsessøgendes økonomiske forhold, og at forslaget ikke vil forhindre, at der i fremtiden vil være nogle, som vil blive belastet med en stor studiegæld. Der tænkes herved specielt på de unge mellem 18 og 21 år, som på grund af foræl-

drenes økonomiske forhold ikke vil kunne opnå stipendier og statslån.

De begrænsede økonomiske ressourcer har desværre gjort det nødvendigt at prioritere ønskerne, men jeg vil gerne understrege, at jeg alt andet lige finder det bedst stemmende med retfærdighedshensyn, at de forbedrede finansieringsmuligheder i økonomisk knappe tider først og fremmest stilles til rådighed for dem, der er ringest stillet, såvel hvad angår egenindtægt, som hvad angår forældreindtægt.

Principielt går regeringen ind for at afskaffe forældreafhængigheden for de 18-21-årige, men alle forbedringer af uddannelsesstøtten koster penge, og det har derfor været nødvendigt at prioritere forskellige meget ønskelige forbedringer. Jeg har valgt at prioritere større lånebeløb højere end afskaffelse af forældreafhængighed og også højere end rentefrihed i studietiden.

Der er endnu ikke taget stilling til, hvorledes 2. etape skal udformes, og heller ikke til, hvornår den kan gennemføres.

Lovforslaget har været til høring hos rådet for uddannelsesstøtten og hos en række myndigheder, og i det omfang det har været muligt, er der taget hensyn til de indkomne udtalelser i det fremsatte forslag.

Som det fremgår af lovforslagets § 2, træder loven i kraft 1. august 1982 med virkning fra støtteåret 1982-83. Jeg har af hensyn til de uddannelsessøgende fundet det nødvendigt at stille imod denne ikrafttrædelsesdato, selv om den medfører visse problemer.

Det viser sig nemlig at være teknisk og administrativt udelukket at igangsætte den nye støtteordning til 1. august 1982, hvis Statens Uddannelsesstøtte først får besked herom i maj-juni. Det må i denne forbindelse erindres, at de årlige godt 180.000 ansøgninger indgives fra juni-juli måned på grundlag af ansøgningsskemaer og informationsmateriale, der udsendes i april. Dette er nødvendigt for at sikre støtteudbetaling omkring 1. september. Hertil kommer, at nyordningen nødvendiggør opbygning af nye EDB-programmer, og også det er tidrovende.

Hvis der skulle være mulighed for at sætte nyordningen i kraft 1. august 1982, måtte jeg derfor bemyndige Statens Uddannelsesstøtte til inden lovforslagets vedtagelse at forberede sig på nyordningen, således at den kan igangsættes til august, og det har jeg gjort.